

AKATALPA

Ağustos 2002

Sayı : 32

TANPINAR VE BURSA

Bursa betonlugundan Gümüslük Akademisinin Sevgili Sakinlerine...

Türk edebiyatının en sevilen yazarlarından Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Bursa'ya ilişkin üç denemesiyle bir şiiri vardır. Yazarı bilebildiğimiz kadarıyla zaten uzun bir süre burada kalmış değildir; çeşitli vesilelerle yolu buraya düşmüş, düşünce, zihninde taşıdıklarıyla büyülenmiş, şehri yazısına başarılı bir malzeme kılmıştır.

Usta yazarımızın son yıllarda Türk edebiyatında yıldızı parladı ya, onun yıldızı bir kez de ve asıl Bursa'da bu üç denemesi ve şiiriyle parladı. Bugün Bursa'da Bursa ve edebiyat, Bursa ve şiir deyince ortalama insanların aklına önce Tanpınar gelir; sanatla, şiirle, edebiyatla uğraşan kişilerin aklına da önce o gelir.

Hatta bu "o gelir" Türkiye için de geçerlidir. Bursa ve edebiyat, Bursa ve şiir? Cevap Tanpınar'dır.

Bunca hale varsa ortada elbette bir Ay vardır. Söylemeye gerek varsa, ay elbette Bursa'yla Tanpınar'dır.

Buna bir sözümüz yok! Tanpınar'ın şiir ve denemesi "Bursa'da Zaman"lar, kendi haleleri olan ürünlerdir ve Bursa'nın halesiyle birleşerek çaplarını açmışlar, ışık yayılımını genişletmişlerdir...

Sözümüz şuna! Tanpınar'ın iki "Bursa'da Zaman"ındaki Bursa biraz tarihsiz ve coğrafyasızdır. Tarih 1300'lerden ötesine kapanmış, coğrafya da Boğaz'dan taşınmıştır.

Tamam, şehrin estetize edilmesinde bir sakınca yok; ama Bursa aynı zamanda bu ürünlerde sentetize de edilmiştir... "Bursa'da Zaman"lardaki Bursa soluktur, çünkü içlerinde soluk yoktur.

Ey yazarlar, şairler, kendimizi; kendimizi bir yere; şehre, kasabaya, köye koyarak ve çevremizle yazalım. Gelin bir 20-25 yıl da bunu yapalım... Belki de bu, edebiyatın ve şiirin, hayata, özlenen katkısı olacaktır...

Yusuf Alper, Nuri Demirci, Melih Elal, Ahmet Günbaş, Halim Hayal, Ayşegül İzmirli, Mustafa Ocak, Hüseyin Peker, Çiğdem Sezer, İlyas Tunç, Ahmet Uysal, Serdar Ünver, İhsan Üren, Sadık Yaşar, Halim Yazıcı.

Çiğdem SEZER

KAPAT KAPIYI BEZİRGÂNBAŞI

yakama çürümüş çiçeği
taktım da geldim. sesim
yokuşlarıydı içimin, indim çıktım
debelendim. sen söktükçe ben ördüm
düz ters lastik haroşa
çıplak gövdeyi şiirle dövdüm

'sahtiyan' mı diyorlar bezirgânbaşı
kapat kapıyı, yenildim

baktım da kâğıt tanrılarının dünyanın
kendime kayalardan bir parça edindim

sesim dünyanın duvarlarına
çarpıp bana dönüyor
anne beni düşünme
içime ektiğin ağaç
tersine büyüyor

ben de büyüyeceğim. kızarmış
elmalarımı kimseye vermeyeceğim
anne beni düşünme
emanetin olan uçurumu
kimselere düşürmeyeceğim

çeyiz sandığıma bıraktığın mühür
kalbindir. söz
mührü kalbimde gezdireceğim

karanlık bastığında sarı bir ışık
gibi parlayan şeyi hiç yitirmeyeceğim
say ki deniz feneri, say ki orda bir yalnız
bir yalnız çiçek açmadadır
say ki orda bir dalga
bir dalgaya kulaç atmadadır

yakama çürümüş çiçeği
taktım da geldim.
—sakın anneme söylemeyin—
kapat kapıyı bezirgânbaşı
yenildim

TAŞKAYA - SÜRGÜN - BEDRİ RAHİMİ

Melih ELAL

Temmuzun ilk haftası Benan'la mavi gezideydik. Azra Erhat "Mavi yolculuğu anlatmak zordur, mavi yolculuğu yaşamak gerek" (1) diyor. Gerçekten de yazıya giriş cümlesi bulmakta zorlanıyorum. Mavi yolculuğu yaşamıştım, yeniden yaşadım, yedi günün nasıl geçtiğini daha önceleri de olduğu gibi anlayamadım. Şimdiyse, bir anda geçip gıdiveren o günler ve görülenlerle ilgili gözümün önünde o kadar çok görüntü var ki, hangisinden başlayacağımı bilemiyorum. En iyisi, sizlere, tekneyi, gezinin bir gününü anlatayım. Sürgün'ü ve Taşkaya'da geçirdiğimiz bir günü...

Sürgün, sekiz kamaralı, kamaraları klimalı, her türlü konforu haiz bir tekne... Bense Ali Kaptan'ın, Cevat Şakir'i, Azra Erhat'ı, Sabahattin Eyüboğlu'nu... gezdiren, ilk mavi yolcuların Hürriyet adlı teknesini özlüyorum. Keşke altmışlı, yetmişli yıllarda onlarla bu yolculuğa katılsaydım, diye düşlere dalıyorum. Belki olabilirdi de...

Tembelliğim, vurdum duymazlığım birçok olanağı kaçırmama neden oldu. O yıllarda da Marmaris'teydim, adımlarımla bu gezilere katılan birçok kişiyle tanıştım, dağ bayır dolaştım, ama geziye katılma girişiminde bulunmadım. Yine, yıllardan beri, Ali Kaptan'la tanışma, konuşma, söyleşme olanağım vardı, kullanmadım. Şimdiyse Hürriyet'in kaptanı yaşamıyor artık... Peki, nasıl bulup konuşacaktım kaptanla, nasıl olacaktı bu iş? Anlatayım. Bu geziyi gerçekleştirdiğimiz Sürgün'ün sahibi ve kaptanı Mustafa Kısaoğlu'nu yirmi yıldır tanıyorum. Benim has dostlarımdan biri... İşte bu Kısaoğlu tanıştıracaktı beni kaptanla. Yıllarca söyledi durdu. Kulağımın üstüne yattım. Şimdiyse boş yere hayıflanıyorum.

Mustafa Kısaoğlu da ilginç bir insan! Marmarisli... Küçük yaşta evden ayrılmış, yatılı okullarda okumuş, beden eğitimi öğretmeni olmuş; hem de sıkı bir öğretmen... Bizde görevini hakkıyla yapanı ne yaparlar bilirsiniz. 12 Eylül sonrasında 1402'yle görevden uzaklaştırılmış. O ne yapmış? Marmaris'e dönmüş, baba mesleği tekne yapımına başlamış. İyi de etmiş.

İşte bu sıralarda tanıdım Kısaoğlu ve eşi Sevim Hanım'ı... O da öğretmen...

Kısaoğlu, önce tekne yapımçıları birleştirdi, bir kooperatif kurdu. Atölyeleri önce şimdiki Netzel Marina'nın olduğu yerdedi. Tekne yapımçıları, Yalancı Boğaz'a taşıdı, herkesin kendine ait geniş çalışma alanları oldu. Kendi teknesini, teknelerini yaptı ve işletmeye başladı. Teknelerin adı hep Sürgün... Sürgün'de, Sürgün'd, Sürgün's... Geziyi gerçekleştirdiğimiz sonuncusu. Niye mi Sürgün? Kendi ülkesinde, kendi gibi olmayanlar, ona bu ülkeye yararlı olamazsın demişler de ondan; kendi diyarında sürgünde olduğu için... Mavi gezilerin unutulmaz ismi Sabahattin Eyüboğlu'yla ne kadar benzeşiyorlar değil mi? Eyüboğlu da, biz Anadolu'yuz, Anadolu kültürüne sahip çıkalım, buraları fethetmedik, burada zaten vardık, Anadolu bizim özyurdumuzdur, dediği için 12 Mart'ta tutuklanmadı mı? Yirmi dört saatini, her yazısını, bu yurdu, yurdun güzelliklerini anlatmaya ayırdığı için, yapılanlara yüreği dayanamayıp aramızdan ayrılmadı mı?

Sürgün'le, bir başka Eyüboğlu'nun, Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun bizlere andaç bıraktığı balık resminin olduğu koya gittik ve Bedri Rahmi'ce unutulmaz bir gün yaşadık. 1 Temmuz gecesini Manastır Koyu'nda geçirdik. Sabaha karşı hava sertleşti, teknemizi elli metre kadar yana yasladı. Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte etraf sütliman oldu. Kahvaltıdan sonra hareket edip Taşkaya Mevkii'ne, Osmanağa suyunun bulunduğu koya gittik. Göcek koyları içinde suyu olan ender büklerden biri. Burası Domuz Adası'nın tam karşısında, şimdi Bedri Rahmi Koyu diye bilinen bük.

Bükün tam ortasında bir kaya var. Bu kayaya,

*"Mavi gezi bir ağaçtır dalları deniz
Mavi gezi bir bahçedir gülleri deniz
Mavi gezi bir gelindir telleri deniz
Mavi gezi bir beşiktir bebeği deniz*

*Bebeğimin gözleri deniz, elleri deniz, dişleri deniz
Mavi gezi bir cennettir ellenmemiş, dillenmemiş
Mavi gezi bir masaldır*

Söylenmemiş, yazılmamış, çizilmemiş"(2)

diyen Bedri Rahmi, 1974 yılında söylenir, yazılır, çizilir kılmak için bir balık resmi yapmış. O yıllarda, bükün açığından geçen tekneler bile görmüş bu balığı... Gel zaman, git zaman, balığın renkleri uçmaya, kayanın önünde de bir harnup ağacı bitmeye başlamış. Resmin solan renklerini daha sonra Bedri Rahmi'nin oğlu tekrar boyayarak canlandırmış ama, harnup büyümesi önlenememiş, güzel de olmuş, resmi doğanın bir parçası kılmış. □imdi bu anı resim, kıyıya çok yaklaşınca ya da karaya çıkınca görünüyor; ama ne zararı var! Eskiden burası Taşkaya'ydı, Şimdiyse Bedri Rahmi Koyu. Gelin, karaya çıkın, resmi güzelce inceleyin, ben buralara gelmişim demek için bir de fotoğraf çektin.

Bükün ufak bir kumsalı var. Kumsalın hemen ardındaysa zakkumlar... Doğa, zakkumları o kadar güzel yerleştirmiş ki, seyrine doyum olmuyor. Bükün arkasındaki yamacın batı yüzünde ve arkasında Karyalılardan kalma kaya mezarları var. Mezarların yapısından, Bedri Rahmi Koyu'na bakanların yoksulların, diğer koya bakanlarınsa varsılların mezarları olduğu kanısına varıyorum.

Bu bük, belki de bu günü unutmamız için bize müthiş bir sürpriz sunuyor. Sütliman denizde birden güçlü bir rüzgâr çıkıyor, hava bulutlanıyor, bulutlar üstümüze kapanıyor ve birden bardaktan boşanırcasına bir yağmur başlıyor. Kıyıyı göremiyoruz. Çevremizdeki tekneler hayalet gemiye dönüşüyor. Korkudan herkes güvertede toplanıyor. Teknede çık yok. Yarım saat kadar süren yağmur, dolu yağışıyla gösteriyi bitiriyor. Bulutlar üstümüze abanmaktan vazgeçiyor, ortalık yeniden aydınlanıyor. Bir düş görmüş gibi oluyoruz; ama güzellikler içinde bir düş. Yaşam ve yaşananlar da bir düş değil mi? Yeter ki o düşler karabasana dönüşmesin.

1) Azra Erhat, Karya'dan *Pamfilya'ya Mavi Yolculuk*, Cem Yayınevi, İstanbul 1979, s. 17

2) Bedri Rahmi Eyüboğlu, *Yaşadım*, Ada Yayınları, İstanbul 1977, s. 69

İlyas TUNÇ

NE GÜZEL KESTİN PARMAKLARIMI...

ne güzel kestin parmaklarımı... ey hayat ! usta denizçakısı! sevgili sulina ! bir bir okşadım kılcal damarlarımı... ufacık, kırmızı balıklar gibi düşüverdi avuçlarıma... herkesin kabuğuna çekildiği saatlerdi... ne güzel kestin parmaklarımı ! ne güzel ! yumuşakça... kimseler katılmadı kanıma...

yüzeylede bir yerde, çığlıklar, siren sesi...
üç gün üç gecedir bu hummalı arama...

derim ki acılar taçlanmaz kıymık batmakla ! sular sığ, kulaç uzun... derim ki düşünün buz dağlarını, batık gemileri, dipten gelen dalgaları... düşünün, vatozların kumlara saklanan öfkesini, kalbini bir korsanın piranalar ağzında... sular uçurum, kulaç kısa ! düşünün, yosun tutmaz üzüntüleri, gündelik kaygıları...

ey hayat ! inciler istemedim senden
tılsımlı yüzükler de...
iyi ki kestin parmaklarımı...
derinliğin bana yeter!

Yusuf ALPER

YAZLAR KIŞLAR

Emre'ye

Kış soğuşunda deniz arayan çocuk
Koca adam dünkü bebek

Daha dün gibi beşiğini salladığımız
Naylondan çadırda ağladığımız

"Kızın kafasından yaşlar akıyor"
Diye konuşmayı söken çocuk

Nasıl geçti yazlar kışlar
Durmuştu "Bursa'da Zaman"

İzmir'de akrep yelkovan
Habire döndü durmadan

Kışın ortasında deniz arayan adam
Seni leylek mi bulmuştu

Cami avlusu, durmadan
Nasıl geçti yazlar kışlar

İhsan ÜREN

ÇIĞLIKSIZDIR ACININ KOYUSU...

Çiğdem Sezer'e

Somutlaşmış acıyı gördüm,
taş kesilmiş donuk bir yüzde...
Çığlıksızdır acının koyusu.
Anlıyorum seni Niobe!

1962 yılı. 5 Ağustos öğle sonrası:
Gök tutuşmuş cehennem,
Tanrı siestada Şile'de.
Marilyn Monroe'nun intiharı radyoda.
Alman üç kız kardeş,
boğuldu Dere Ağzı'nda...

Sıkıp yumruklarımı göğe baktım;
Tanrıya kafa tuttum,
firavun okları fırlattım.
Umarsızlık kol geziyordu,
Tanrı, yükünü atmıştı bize,
buna dayanamadım Niobe!

Dizginleyemedim acımı,
kundaklayıp gömdüm göğsüme...
Soyluymdu yaralarım; sıkıp dişimi, yırttım yakamı.

Çığlıksızdır acının koyusu, donup kalır yüzde.
Anladım taşlaşmanı Azize Niobe.

Bursa 18 Temmuz 1991-
Bursa 5 Mayıs 2002

Serdar ÜNVER

O ŞİİRİ YAZMADIM

O şiiri yazmadım
Geldi gitti yazmadım
Gülçiçek kuşlar suece
Neler de neler
Girdi ama araya
O şiiri yazmadım

Az'dım bilmedim
Bin alıcı başımda
Diye belki serçeleyin
Anı – çalı dibine
Sindim de amanın
O şiiri yazmadım

Hüseyin PEKER

Sevgili Ramis'e

Bir gezgin miydin ben? Çocukluğumda; babamın, annemin kollarından koptuğum zaman.

O küçük saplı, titrete yeşilli bağlarda, ırmaklarda akan suyun peşinden, üzüm koruğuna dönen çiçeğin uçuşveren tozlarının izinden, bolca koştuğum günler.. Akşam üzeri herkesin tarlasından evine göçtüğü, bir tutam yemek, kısacık uykular, kırpık düşlerle yeniden sabaha... Tüm bu olan bitenin içinde neydim ben?

Tren gelir ona koştururdum. Saat sekiz, bazen dokuz. Rötarlıydı tüm gidişler. Gelen de olmazdı tanıdıklardan. Onları hep beklerdim. Kimdim ben?

Tren gittikten sonra kara fırından ak ekmekler alırdım güne bakan; elimde bozuk paralar, içimde acı tüten şarkılarla dönerdim, parke taşlarını saya saya istasyon yolunda.

Hem isteksiz, hem türkülü, hep de ağlamaklı. Öyle biriydim ben.

Yaşım büyüdü. Delikanlı. Nasıl da kelimeler, görüntüler sarıldı usuma. Artık kelimelerle, büyülerle, parlayan bir dünya şekliyle doluydum. Uzaktan İzmir'i özlerdim, iki kavağın arasından silinen güneşle. Sizi özlerdim, varsayarak. Bir gün plajda resim yaparken, yanına ilişti; o sizin öğreticiniz, benden yaşça büyük. Kadınları özleyeceksin, seveceksin diye öğretti, kendimin ne olduğunu. Plaj gömleğim titredi bu gidişten

Okullar, okulları kovaladı. Pardösüm yırtılmıyordu, ilkokul günlerindeki gibi. Ortaokulda kompozisyon, lisede iyi bir ressam. Kopya çekmesem tarih tarih olmazdı. Fizik dersinde gülmesem dayak yemezdim, ders ateşiyle kaynayan öğretmenimden.

Yüksek okul, yüksek bir çöküş oldu bende. Para yetmiyor, kız arkadaşım öpüşmek nedir, onu bilmiyor. Yaşamın ilk kıpırtısı öğrenmek yerine öğretmek oldu kısaca. Parayı sevmiyorum, cebimde yokken. Bayram harçlıkları, annemin ısmarladığı köfte-ekmekler. Bir türküdür hayat.

Ve ben hep sevmekten, hep içmekten; kapımızın önüne bıraktılar bir akşam yarısı, ilk içkiyi ağzıma döktüğümde, açık kapılı bir taksi penceresinden.

Neyse anne, babamı da uğurladık, evlilik zaten masaldı, önceki günlerden. Bir başka biri, artık hayatımda. İki kişi birlikte basmaya başladık, halı, kilim desenlerine. İki kişi birlikte bitirdik, kalan çorbaları. Soğanı, sarımsağı tek kişi yedik, o ayrı. Bütün tek kişilik portreler indi duvardan. İster sev, ister öğren bu masalları. O benim hayatımda küçük harf gibi kaldı; majiskül, süslü yazılar derken...

Bir gezgin miydin? Neydim, bunca öykü, bunca koşturma. Kalbim, arada çırpınırdı. Denizler aşıldı, gemiler tüketildi, otobüsler hep koşturmaca. Duraklarda beklerken takım elbiselerle. Kravatın yoğun çözülmesini bekledik akşama. İşe gidişler yorgun isteklerle. Hep kendimi doğrulttum, düşmeye çalışan bedenimden.

Şimdi de size anlatıyorum. Kimi? Neyin nesini? Bir akıl almaz saat. Uç masallar. Doktorun biri açık unutmüş makası, beni durmadan kesiyor hayatın kalan yarısı. Bu uyak düzeni de neymiş, yok desem anlamazlar. Var desen şair sayılırım. Ama ben kimim ki: ikisinin ortası?

Bir düşünür. Usumda beni canlandıracak akıl kalmadı. Bir yalnayak: Tüm bunların arasında. Siz ikiniz: Dün akşam birlikte giden. Ötüveren tren, kalkıveren taksi. Öncelikli tarifeler. Elektrikli trende kaçırıp bittiğim. Bu öykü sizin kiminize?

O halalar, teyzeler, ölüm ilanları, doğum varsayımları. Ve istemeden, istemeden...

İstemeden olan ne! Ölmek mi, yarısı yıkanmış bir soğuk taşa? Beyazlara sarınmış olarak, kuru toprak ortasında. Sizi soruyorlar. Kimdi, neyin nesi? Neleri bitirdi, hangi çöpler kendisinden?

Bu çuval onun mu? Kitaplar, kalanlar. Yazdıkları bir çuval boş laf. Yaşadıkları. Bir o kadar ahmak.

ÖLÜMÜ ISKALAYAN HESAPLAŞMA

sustukça bir kuş tünüyor omzuna
soğuk öyle soğuk ki sesi
yağmurdan bir kuş belli
kanadı kışın elleri

kış nabzı tutulmayan bir zaman
sanki adressiz kadınlar, yıldızsız bakış
uyu / uyan yıka özgürlüğünü
mutluluğuna yeni bir no(k)ta koy
hep tuzak beynin patikaları
ve kin ve ısrar aşkın ardılı

ölümü ıskalayan hesaplaşma
çatılır ruhumun kemiklerinden
sen göğüne devrileli
bendedir çanlar ve uzak düşler
gömmek için geceye, sabaha bekleneni.

Bir denemeydi. Başı ortası belli.

Bir şiirdi. Ama bir türlü kesilmedi, ucu başı tütü durdu.

Bir öykücü: İşin ortası.

Bir roman. Yazıp bittiği, çizip bitiremediği.

Eleştirmen: Ta kendisi.

Ben ölmedim dostlarım. Ölmeyeceğim bu gidişle. Soluğum titredikçe sanırım siz de duyacaksınız tüm bu olanları. Karşınıza çıkan. Merhabayı esirgemeyen. Eskiden kalma adıyla mendil. Yenilenmiş deyimlerle silinecek. Arta kalan. Bir yolcu, hangi trenden? Hangi otobüse atlayacağı belli değil.

Bileti kesilmiş bir kere. Okumuş eski efeleri. Çıktığı dağın adı yazılır. Sizi sorsa ekşi yüzlerle.

Sizden öncesi: Bir tarih. Öylesi bir tarih, atalarının yarısını silmiş defterinden. Okuduğu savaşların yarısı çıkmazlar adına. Bir kara barut tükürmüş geçmiş zaman. Özlerine dönemiyor bu aradan.

Öylesi bir tarih olarak yazılmış iki çizgi arasına. Ölümü belli değil. Okunmuyor. Bir çok kez yeniden doğmuş, savaşların ortasında.

İstemeyen ölmez ki! Orası bir çizgi olarak kaldı işin. Yeter dostlar sorduğunuz: Ben ölmeyeceğim.

Geçen gece sokakta çocuklara seslendim:

"Polis geliyor, kalkın bu banklardan."

Teşekkür ettiler. Demek bir şeyden kaçıyor çocuklar. Ben de bunu duymuş olmalıyım ki, haber verdim. Durmayın kaçın çocuklar. Durmayın kalkın efendiler. Varsa bir söyleyeceğiniz: Söyleyip durun. Kargacık burgacık ve istemeden.

Söyleyecekleriniz sizde kalsın. Bir gün bir büyüğünü bulursunuz işin.

Ve bu öyküler götürür sizi, istemeyeceğiniz yola.

Bir daha, bir daha.

Diliniz mi yoruldu beni söylemekten?

“HÜZÜN KİTABI”NA DOĞRU!

Ahmet GÜNBAŞ

Fırtına büyükse, şiirler de insanlar gibi savrulur. Hangi yaprağa yazılırsa yazılınsın, belleğin yazıtlarına ‘anamlı bir halka’ olarak kazanmadıkça sığ kıyılarda unutulur giderler.

Ben, Hüseyin Alemdar adından Yıkım şiiriyle haberdar olmuştum. Seve seve öldüğümüz günlerdi o günler. Bu yüzden mi bilmiyorum, *Toplanmış Sevgi Ölülere* koymuştu ilk yapıtının adını şair. Ama ne şiirdi o şiir! Yüreklere bir bir çizen raylı bir bıçak!.. Ne zaman okusam tüylerim diken diken olur. Camların gerisinde genç ölümler konuşacakmış gibi karşıma dikilir:

“Annem annem

yüzünün kırlarına çağır beni

her acıyı denedim bu kentte, her acıyı

girdiğim her sokakta buluştum hüznümle

rıhtımlara astım kanlı resmimi

kendi ellerimle

sokaklara tükürmeye başladım ciğerlerimi” (x)

Şimdi eğri oturup doğru konuşalım: Kan gölüne dönüşen sokaklarda sürekle avı gibi izlenen yeniyetme delikanlılığın onurlu bir yalnızlığı vardı. Kol kırılıp yen içinde kalan bir yalnızlığı bu. Kimse yarasını birbirine göstermiyordu. Aşk hemen hemen ertelenmiş, sevgiliye dönük her davranış biçimi tekil bir duyarlık gibi ele alınmıştı. İşte böyle bir ortamda şairin biri, gururlu militanı doğasına aykırı yumuşatarak annesine doğru koşturmuş, acıyı soylu kılmıştı.

Alemdar, içindeki çocuğa daha fazla acı çekirtmeden onu annesine teslim etmişti. Sokaklar, hüznüler, yanlıgılar, hepsi birbirine benziyordu.

Evet, o çocuk daha büyümemişti. Üstelik hesapsız kitapsız bir yangına hiç mi hiç hazırlıklı değildi. ‘Kanlı resimler’, ‘tükürülen ciğerler’, bir yaşam deneyinden çok kötü bir filmde belki. Bu şiirin her dizesi kare kare siren sesleriyle buluşuyordu.

Yıllar geçti. Büyük bir cesaretle öne çıkardığı o çocuğun izdüşümünden düşsel pasajlar aktardı bize. *Gecede Gülümseme* (1987), *Aşk ve Prelüdlere* (1993) ve *Ten Kitabı* (1999) derken, içsel köşelerini ele geçirip *Hüzün Kitabı*’na (xi) dayanmıştı. O çocuğun mandolininde ‘anne’ sesinin perdesi yitik gibiydi:

“Şehre تنها sesimi üfledim bu sabah

yüzümde başlayan gün donuğu bir şiirle

ilkokul çocuğu duruluğunda

duran bir gül imgesiyim şimdi

aşamın kırılan aynasında

...

hey çocuk, çocuk kalbim!

anne şefkati tadında bekle biraz daha

her çocuğa bir mandolin düşer belki çok yakında” (s. 30)

seslerin hüznünü ölçüp biçen bu incelik, sözünü ettiğim Yıkım şiiriyle başlar. Az da olsa Ahmet Erhan hüznüyle keşişirse de, izlekleriyle ve şiirinin üstüne düşürdüğü ışık-gölge oyunlarıyla kendine özgü bir kişilik kazanır.

An’daki kırılmadan bir anda insan yanımıza sapsızan şiir tınısıdır Alemdar’ın şiiri. O tınıdan öylesine renkler fışkırtır ki şaşar kalırsınız. Örneğin, “sepya bir hüznün bulutu içim işte” (s. 63) dediği, gizli sularından bulutuna ulaşan bir renk çizgisidir bana kalırsa. Aynı şekilde, “Ben تنها bir sesim nasılsa / senin etinde” (s. 11) vargısı da, hüznün armonisiyle verilen renksel bir soyutlamadır. Şairin dış dünyaya taşıdığı hüznün göletine içbükey bir aynayla bakarsak, orada bağbozumu sancısının yumak yumak sarıldığını görürüz:

“Sevdam ki, flu bir bağbozumu içimde

eskikip geçen yaz gibi

artık toparlan topla şiirini kalbim” (s. 15)

Aşk ve kırgınlık yan yanadır Alemdar’da. Bir ayrılıktan binlerce kopuşun geleceğini gören bilge bir içtenlik gizlidir. Yanmış yıkılmış sözcükler onda yeni bir ruh kazanırlar, hatta yüz geri edilmiş müzikalitesini ona sunarlar. O, biraz aşkın doğallığıyla ilgilidir. Yenilse de yıkılsa da, biricik incisine toz kondurmaz. ‘Anne-sevgili-çocuk’ birlikteliği, bu anlamda yükselen ve serpilip gelişen şiirağacının köklerini oluşturur. Ne yapsa, neylese, böyle bir sesi düşürür. Yani o ağacın gölgesine sığınan da, meyvesini yiyen de, dünyaya bakışının

yavaş yavaş değiştiğini, yumuşayıp pelteleştiğini duyumsar. Sözcük yontusuyla ortaya çıkan incelikli ve büyümlü bir etkilenmedir bu:

“Beni başıyla, ben başışladım

bu şehirde hep öteki kişiyim nasılsa

güsem ve dösem de yakamda hep o kırık gül

karık ve fersüde

iyisi mi sen beni kalbimin önünde bırak-

Varsın içimin dudakları üşüsün

hüznün siyah karı

zararı yok” (s. 65)

“Hüzün Sözleri” alfabetesinin bir yerinde, “Şiirimle birlikte öldüm!

Bir siyah anyım” (s. 52) der. ‘Ölüm’ sözcüğü görünür anlamda “Melâli anlamayan” nesilden uzaklığını dile getirir. Aşkın doğallığını paylaşmayan tüm ilişkiler sıradan ve ölümlüdür. Aldanılar dünyasında yaşananlar ise ‘siyah anılar’ olarak kalır. Yaradılışın yeni yakasında şair, küllerinden doğan hüznüyle yenilmez bir yaratığı konuşmaktadır. Bir bakıma Hüseyin Alemdar’ın şiir dünyasına girmek demek, öncelikle o kusursuz hüznün bilgesine erişmek demektir. Ayrıca bir itirafta bulunmaya bilmem gerek var mı:

“Sitemim yok içimde saklanan suflöre

şehirler kirliydi yalan dolandı yüzler

ben hep zariftim oysa

buruşuk hatalar toplamıydı hayat

birileri beni hep yanlış konuştu” (s. 23)

Sinemacı kimliğini de göz önüne alırsak, Alemdar’ın en geçerli adresinin hiç bozulmayan bir film setinde gezindiğini kabulleniriz. Yine de Alemdar’ı uluorta bulamazsınız. Onun tek tek efsane aktristlerin, unutulmuş aktörlerin yüzlerinde aramak gerekir. Afişlerden afişlere uzanan bir zaman tüneli alır sizi çocukluğunuza götürür. Delibozuk gençliğinizi hayal bir aşkla tamamladığınız günler gelir aklınıza. Birden önünüze çıkan düşdağı bulutlara erişir ve sizi çağırır doruklarına. İşte Alemdar’ın sinematografik kareleri hem tırmanmanıza yardım eder, bir yandan da düş zeminini alabildiğine besleyerek düşmenizi önler. Yani burada da hüznün kılavuzu olduğunu gösterir. Doruklardan inerken, hızla geçmiş küçük sevinçleri yüklenir ve bir türlü yüzleşemediğiniz geçmişinizi usul usul kazmaya başlırsınız. Artık şiir kime yazılmış olursa olsun, “cam yalan”dan gözlükler herkes için kullanılabilir:

“Ben sol gözü alınmış bir kedışırim sana

bak, hayatımın dokunma zarı yırtılınca

çok sinema kokuyor yüzümdeki cam yalan” (s. 42)

Çocukluk ve flüt hüznü birbirine yapışır, parmakların ucuna yüzler eklenir:

“Ahhh! ne çok batıyor kendine

çocuğu bir flüt hüznü sessizliğinde

düşleri ve ingeleri gençliğimin-

Türkan Şoray’lı Ornella Muti’li

Nastassia Kinski’li en çok da Arzu Okay’lı

yalnızlık düşmelerimin tükenmelerinde

bir yitlik yönetmen renginde

duruyorum durmasına hayatın durağında” (s. 27)

Orada bastırılmış cinselliğimize kapılar aralanmış, ergenlik sancılarımız iç çekişleriyle bir sinema salonuna konuk edilmiştir. Ama neye yarar! “Annem annem” diye koşturan o çocuğun ‘bir cinsellik boyutu’ da olabileceği nedense unutulmuştur. Belki de o çocuk bir sinema dönüşü öldürülmüş gibidir. Afişleyemediği cıvıltılı gençliğinin iç dünyasıyla!..

Neyse ki Alemdar yitlik düşlerimizi afişliyor! “Hüzün Kitabı” bayağı kabarık! Hep birlikte bir şairin setindeyiz. Teksleri şiirli, replikleri imgeli. “Bir şiirden düştüm ipince yüzümle. Her yerim veda sesi” (s. 53) dese de, “hayatın tahta atıyla” başlayan çekimler bizi avunduruyor. Ona biraz yaklaşır “kanlı resimli” geçmişini anımsatarsanız, yeni sözlüğünden bir dize okuyacaktır size:

“öç: Kimden sahi? Hem alsak ne çıkar!” (s. 75)

Sahi, biz ne zaman yaşlandıık?

Hüzün Kitabı’yla erişkin bir şiire doymadan!..

(x) Hüseyin Alemdar, *Toplanmış Sevgi Ölülere*, Broy Yayınları, 1. Basım, Nisan 1986

(xi) Hüseyin Alemdar, *Hüzün Kitabı*, Hüseyin Alemdar, Hera Şiir, 1. Basım, Ocak 1999

Sadık YAŞAR

O SOĞUK SORU

doğmadan dudaklarına zakkum bir ölüm
sürülür bebeklerin uyanırsa ölecek gibi

birbirlerinin ellerine sığınır
sesini yutanlar ilk defa ıkınıp
beş defa gök avuçlayıp dökülür
orada yeşil bir nefes çıkarır korkutur

o soğuk soru

bildiklerin çıplak bırakır seni
ezberlenir odaların sahibi
yerinden kimsenin oynatamadığı zorluk

değil adalet değil ateşe dönüşen su
mezarlık toprağını bize paylaştıran kim
sıkıştırılmış zamanın patlaması bu

eski uğultu
bu uğultu aynı tohumdan

su alır kafalarda boş odalar
yalanını bıçak gibi kullanır hemen
unutacak kadar gelişmiş gerçek

kimi yandırsam o soğuk soru

her yerde ölümler birbirine benzer
bir çocuğu azarlayan bütün kelimeler gibi

Halim YAZICI

KADIN

açıl kızıl saçlarınla nokta yalnızlığına göğün
mavi bir kadın gibi dalgalanan şiirine yalnızlığımın

dön akan ırmakla ve mırıldan adımı aşklarımın
nasıl ki ses yel ve sis yürürse özsuynuna ömrümün

kal bu yüzden. kal ve dur verandanın asmalı düşünden
doğ. doğ ve kalk yeniden yüzünü yenileyen güne karşı.

Nuri DEMİRCİ

DÖRDÜNCÜ DİL

öylece duruyorum orda; zerrelere içinde
hiç durmadan akıyor dört yanımdan her 'şey'
zaman da geçiyor beni
bilmiyorum
dalgalanan günlerden yaşadığım hangisi

bir elin kımıldanışını bulunca ancak, kımıldıyor elim
bir bakışı bulana kadar körüm
girdapların daracık iliklerinde
iri düğmelere dönüşüyorum

tenimi hissettiriyor bana
ateş, rüzgâr ve su
üç dilde, soğurken
yanmayı öğreniyorum

anlamın yokuşunu tırmanıyor yorgun harfler
her zerre bir tepe ve çukur sonra
sözcükler:
kum ve karınca

Ahmet UYSAL

ZİYAN EDECEK BENİ BU ŞEHİR

bu şehir eşkiya edecek beni
böyle sürerse, kötüye
gidecek aşkın sonu

“arap şükürü”ye yılda bir
defa uğramak,
zarardır ömre

her sokakta karşıma
çıkması eski sevgilimin,
hayal kapıları açılması önümde

üstelik ahşap konaklarda
kederli bir balkan türküsü,
yıkılsın bre mori, setbaşı köprüsü

bir bulut takılır ardıma, gelir
pare pare olurum maksem’de yürüsem,
bilmem daha ne desem :

ziyan edecek beni bu şehir

TÖZ VE SÖZ

Halim HAYAL

Birileri çıkıp okur mu, anladığını söyler mi bir gün? Bilmiyorum. Hiç kimsenin olağanüstü bulmadığı / bulmayacağı sözcükleri yoğurup yazıya dökmenin, meram anlatmakta kullanmanın gerekçesini. Bıkmadan, usanmadan, (saçmalık derecesinde bazen) harflere, sözcüklere yoğunlaşmanın ne yararı olabileceğini. Öz'e yararı olmalı, oluyordur diye düşünecekler vardır, deyip avunuyorum ve sürdürüyorum yazmayı. Kendinden, gündelik 'ikbal'lerden vazgeçmenin karşılığında, yazıyla kotarılan sözcükler, ille de hemen anlaşılma yükümlü sayılacak değil ya... Sözcüklerin insanlardan istediği hiçbir şey yok üstelik. Suskuyu ve anlamı karşı karşıya getiren, ya da buluşturan sözcüklerdir. Nesnelere, olgulara anlam yükleyen 'im' diye bakılır sözcüklere. Çünkü neyin ne zaman "soru", ne zaman "yanıt" üreteceği, soğukluk, vurdumduymazlık mı, yoksa şaşkınlık mı yaratacağı belirsizdir. Ama o 'im'lerin işi iletişim sağlamaktır. İşlevidir insanları bağlamak, bağdaştırmak. Belirsizliğe, bilinmeze kafa tutan somutluklardır 'im' sözcükler. Ömür atlasındaki dili sonsuzdur algalayana, çağrışımları hayatın ta kendisi... Dirimdir.

Gerçekte, bütün sıkıntı (ya da endişe) bu değil mi? Sözcüklerin gizi ve gücü karşısındaki insani çaresizlik. Tümceler metinlerde uyuyakalırken, okurdaki / kişideki umarsızlığın müzminleşmesi. Yüzleşilen yaşamsal sorularla anlamın yarattığı şaşkınlık... "Töz"ü harekete geçirerek tutkuyu ve öfkeyi yaşantıya katmak o nedenle önem kazanıyor. "(...) *Değişen durumlar ve niteliklere karşı kalıcı olan; bir başka şeyle ya da bir başka şeyde değil, kendi kendisiyle, kendi kendisinde var olan. Özne değil, kendinde var olan. Bağımsızca kendi içinde var olan. Spinoza'nın tanımı ile "Varoluşu için başka bir şeye gereksinme duymayan şey."* Bağlılaşık kavramı – ilinek. *Modern doğa bilimleri için töz, görüngülerin taşıyıcısı anlamında biçimsel bir kavramdan başka bir şey değildir.*" diye açıklıyor, "töz"ü, Bedia Akarsu'nun *Felsefe Terimleri Sözlüğü*, (İnkılâp Kitabevi Yayınları, 4. Basım, İstanbul,1988). Bu kapsamlı açıklamadan şunu anlamak yanlış değil sanırım : İnsanoğlunun hayata ve sanata örtüşük / özdeş katılımı tözüyle bağlantılıdır. Belki genetik (irisi) uzantıdır, durumu açılacak ipucu. Sanatsal varoluşla ruhsal varoluş, aynı ağırlıkta yer tutuyorsa yaşamda, zenginliktir, başka nasıl anlaşılın? Hayatı güzelleştiren sanattır. Tadına varan varır. Tadını arama, bulma, tadına varma da töze ait öyleyse. Ya da tözden gelir. Bir Azeri türküsü der ki; "Ateş alevde değil asıl közdedir/güzellik gözde değil asıl özdedir." Üzerine eklenecek ne var? Güzelliğin özdeki tohumu gizemse, gizem için nice çileler çekilir demekten başka. Güzellik özdeyse ilgi öze yoğunlaşacaktır elbette.

Elimizi vicdanımıza koyup düşünmeliyiz : Hayat, zaman içinde neye odaklanırsa odaklansın, sözcükler sayesinde yerini / değerini belirler, iletir, aktarır, yansıtır veya korur. Doğanın soyutluğu, nesnelere, sözcüklerle (işaretlerle, imlerle) fiziki varlık bulur. Ad, tanım kazanır. İnsanlık tarihinin 'döngü dinamosu' diye bilinen merak ve gözü peklik o sayede ateşlenir. Nesnelere ete kemiğe bürünüp doğaya ait bir somutluk kazanması, sözcükler sayesinde hep. Sözcükler töz'ün dışavurumu, içsel metaforlarla gizini duyudün sızdırmasıdır, dense abartılmış olur mu? Sanmam. Töz'ün yansımaları / yankıması, yani görü ve tını biçimindeki akışı, sanatsal belirti sayılabilir hayatta. Dirimin algılanması diye de benimsenebilir olay. Doğa, hayat nice zenginlikler barındırıyor, insan tekinin töz'ünde dinlenen cevherse yaşıyor olmanın gizli ödülü.

Hayatın amacı, canlının doğaya katkısı anlatılabilir miydi, sözcükler olmadan? Anlatma yetisi kullanılmasa, başka türlü değer taşır mıydı dilin hazinesi? Doğanın, evrenin karmaşa ve sonsuzluk kavramı, 'zaman'ı, sorguluyor insana. Dirim-ölüm karşıtlığı bilinçte tutuldukça, yanıtlar da tıpkı sorular gibi irkiltici gelir. Düşünelim lütfen; yarına ilişkin tasarımları dile getiren, şimdi sarf ettiğimiz sözcükler zamanın yazıda dondurulması; cezalandırılması

veya ödüllendirilmesi değil mi? Yaşadığımız an, (ne-nasıl-nerede-neden) kısırdöngüsünde kemirgen gerçeklikler üretmiyor mu? Zaman içinde o denli sancılı özellikler barındırıyorsa tümceler, bir biçimde anlam naklediyordur sonraya. Evet, sorularda gizli cevherdir anlam. Tözü su yüzüne çıkartmıştır. Anlam tıpkı öz gibi dipsiz deriliktir. Vardır. Eski Yunanca'da da "töz", "*alta bulunan*" anlamına geliyormuş tıpkı, "öz" gibi. (B.A)

İnsanoğlu kendi sesini duyacağı, sözcüklerinin ilgi ve bilgi arz edeceği ortamda, varlığına bir değer yükleyebildiğini sanır. Varlığının, eylemin bir türü veya gereci sayılan sözcüklerde ünlem bulması, geçilmiş / geçirilmiş zamanın heba olmadığını işaretidir. Neden mi vurgulanması gereken bir yorum, -zamanın- yaşamın hebası? Sözcüklerin yaptırım gücü bir biçimde muhatap olanı, yani öteki insanı cezabeler de ondan. Herkes kendi kimliğinde gizlediği 'korku' dolayısıyla yaptığını, ettiğini yüceltmek ister. Çünkü güvence arayışı gizemi gerektirir çoğu hallerde. Sesinden başka seslerin istila ettiği, yani türdeşlerinin mucizevi hızla üreyip çoğaldığı için yeryüzü dar gelecek insanoğluna. Çoğalmanın yaşamı etkilediği yadsınmaz gerçek. Kişiliğini, benliğini, kimliğini geliştirmekten alkoyan otoriter ilişkiler ağı da yabana atılmaz. Öylesi ortamda edinilen alışkanlıklar ve dayatılmış toplumsal görenek / gelenek yenilişliği katmerleştirir bir bakıma. Özünü törpüler, tutsaklaştırır.

Oysa, sadece kendi özüne aittir kişi. Ürettiği sözcükler kimliğinin, beyninin aynasıdır. Aynada görünenler başkasının, 'öteki'nin algısındaki yansımadır. İç sesini duyurduğu oranda kendinin farkına varacaktır. Galiba şunu da düşündüren bir durum, aynadaki görüntü : Kendine benzeyen yüzü-sesi benimser öncelikle insanoğlu. Yorum kendine yöneliktir. Girift bir durum ama kendi sesine benzeyen sesi sever. Kendi yüzüne benzeyen yüzü bir de... Buna; "sözünü kılavuz edinmiş benzerini sever"i de eklemeli. Anlatmakta zorluk çekilen bir başka gerçeklik bu.

Özgünlük; özgürlük ortamında yaratılır. O koşullarda var edilme fırsatı bulur. Ölüm kısıracındaki birey, gerilim stratejisiyle değerini yüksek tutmaya kalkışabilir elinde olmadan. Erine, kişinin ulaşmak istediği son 'varoluş' düzeyidir. Son haldir. Kim ulaşmak istemez ruh dinginliğine. Engin ve ergin atmosfere... Birey, özlem duyduğu gizli bir hazineyi ararcasına sözcükleri kuşanır. Dilini değerli seslere 'angaje' eder. Kendi 'nirvana'sı içindir, kendi sesi. Bu çok önemli. Kıvanacak bir durum da değil. Bir başkasına üstün gelmek haliyse hiç değil, esenliği öncelemek. Özündeki barış, yaşama tadını besler çünkü. Güç verir. Çünkü insan barışıyla insandır.

Çokluk olmanın, aynı yönde yürümenin gerilimi, yol aldıkça gösterir kendini. Çatışmalar kaçınılmaz gibidir. Bazen kaçınılır ama çelişiklerden, ikirciklenmelerden kurtuluş sağlanamaz. Kaçınma bir tür ertelemedir. Çünkü iki özgürlük yan yana olmaz ki, üç-dört-on-yüz olabilsin. Sınırları zorlayan, yadsınan iki çember canlandırılrsa göz önünde, yıkmak, yok etmek için kendi genişlemesini hoyratça sürdüren iki çember, elbette yok olmayı, yok edilmeyi de göze alan iki çember, konu epeyce netleşir. Özgürlük alanı kişinin arayış evrenidir. Varoluşunu adadığı, sınırsızlığın ilk adımdan öte, tüm öteki dünyaları iten, imha eden cürettir. Gerçekte tanısını tıbbın koyacağı insan halidir söz konusu ben merkezci odaklanış. O nedenle iki ayrı özgürlük yan yana olamaz. İç içe de olamaz. Özgürlük teklik terimine yakışır, yaşar ilkin. Tek başına vardır, başka / öteki sorumluluklar üstlenilemeyen bilinçli seçimdir. İki kişinin özgürlüğü tek özgürlüğe dönüşmüştü, ya da tek özgürlük içinde erimişse, her birinin ödünleriyle olmuştur bu ve mucizedir. Özgürlük içinde özgürlüktür adı. Anlaşılması kolay bir hal değil. Kutsal yalnızlıktır. İki kişinin içinde yaşadığı zırttır. İnsanın en haklı halidir yalnızlığı. Elbette en kendisiyken, yani tözüne ait olduğu doğal koşulda. Tözü ve özü benimsenmişse, varlığı toplumca tanınıp / tanımlanıp tescil edilmiştir. Kimliklidir artık. Kurguladığı girift yol atlası, duyu - düşün canlılığıyla rengârenk olmuştur. Küçük Prens'in sonsuz oluş özlemi gibi içindeki özgürlük tutkusu. Serüvenidir o özel gezegen. Şiirsel yurttur. Ölümsüzlüğü arayış yolculuğu ki salt hayatın anlamına odaklanıştır. Şiirdir simyanın özü. Mutsuzluğa, hüzne rağmen ekilen iksir çiçeği. İnsancıl iç akışıdır modern bireyin. Bir gün mutlaka açacağına inanılan imgeler bahçesindeki büyümlü söz cenneti. Şiir.

DERTLİ DERTLİ VURDUM SAZIN TELİNE

Ayşegül İZMİRLİ

Gelin bu konuda da anlaşalım!

Kendimizi kandırmayalım, samanı sapla karıştırmayalım, yakmadan önce kuruları yaşlardan ayıralım, aykırı duyguların etkisinde kalarak kaliteden yana olmayı seçkinlik saymayalım.

Şimdi yazacağım dizeler dergilerden, kitaplardan alınmıştır ve de hepsinin gerçek kişi ve olaylarla birebir ilişkisi vardır..

*ben bir aşk istiyorum
kızgın bir demir gibi
içimi dağlayan
./..*

*ben bir aşk istiyorum
bu kalp durana kadar
bende kalacak*

*...
mutlu bir gün göremedik
fallar girdi aramıza
biz murada eremedik
yıllar girdi aramıza*

*...
evin neşesidir çocuk
ahu gözlü mavi boncuk
ister büyük ister küçük
sevilmeye layık bunlar*

Hanımlar, beyler, gözlerinize ve okuduklarınıza inanınız, bu yazdıklarım benim öz dehamın ürünleri değildir; şair(!)lerin cahillik boyutunu da aşan bir cesaretle dergilere gönderdikleri, kitap biçimine sokarak okurlarına armağan ettikleri dizelerdir.

"Şairdir, ne yapsa yeridir" tümcesindeki tınakların içinde yer almayan sorum(suz)luluğun bir ucunda bu dizeleri karalayanlar varsa öteki ucunda bunları yayınlayanlar vardır. İşte bu noktada, diyorum ki, gelin anlaşalım!

Ama, önce şu dizeleri de okuyalım.

*bir masaldır hayatımız
bir gün unutulacak adımız
yanımıza kar kalacak
yaşadığımız*

kanmadınız değil mi, yetmedi... Öyleyse şuradan da buyurun:

*namussuzlar
namusumuzu çaldılar
namusumuzla namussuzlar
namuslu oldular*

Bu dizelerin yer aldığı derginin sorumlularından olduğu anlaşılabilir (çünkü derginin posta çeki hesabı bu ada kayıtlıdır) İbrahim Çiftçi'nin yazdıklarına bir bakalım şimdi:

"Günümüz Türkiye'sinde edebi beğeniler(imiz)i belirleyen (ya da dayatan diyelim) banker Titan-lık, Manken Sanat, Darlık, EEF!!, holding dergileri Histeri ve İlliyet Sanat olmaktadır.

İşte yukarıda saydığım dergiler (belki de tekkeler demek daha doğru olur) ve söz konusu dergilerde oturan post-nişinler ve müritleri edebi zevklenme(me)lerimizi belirliyorlar. Her ay (Allah'tan bazıları iki ayda bir) bize bir sürü edebi(!) ürün sunuyorlar."

Mizah yaparken mizaha konu olmanın bir örneğidir Çiftçi'nin yazdıkları. Bir şairin, bir yazarın bir yerlerde, diyelim Hatay'da yaşadığı kısırılmışlık duygusuyla *Kitap-lık'a* Titan-lık, Enis Batur'a Şeyh Enes demesi kolay ve anlaşılır bir şeydir. Yukarıda anılan dergilerin adlarıyla oynaması, bu oyunu üstün bir yeteneğin işareti olarak sunması da kolay ve anlaşılır bir şeydir. Çünkü, insanların bunalması ve bunalımlarından kurtulmak için sığınacak limanlar araması doğaldır, insancadır.

Çiftçi'nin bunları yazmasıyla gölge boksı yapması arasında bir fark yoktur. Türk Edebiyatı'nın eleştirisini yaptığını sanarak tutarsız,

desteksiz, var olanın karşısına bir şey koymadan varsın yazsın, gölgesini dövsün, isterse onu yerlere sersin, "...günümüz Türk edebiyatı holding ve banka destekli dergilerin kısa paslaşmalarına kurban gitmektedir." diyerek yazıqlansın ve kendisi gibi düşününlere, ortalamanın üstünde olduğunu sandığım zekâsıyla önderlik etsin. Ama, bunu yaparken, adını andığı dergilerin yanında, taşra edebiyatı adı altında topladığı İstanbul dışında yayımlanan dergilerle fanzinlere de ulaşsın, onların neleri edebiyat diye sunduklarına da bir baksın. Çiftçi'ye 'taşra edebiyatı'na dahil kaç dergiye izlediğini sormayacağım, sadece yazısını yayınladığı *Karalama* dergisini okuyup okumadığını soracağım. Okuduysa söylesin bana; ben bu güne kadar, örneğin Enver Ercan'ın *Varlık'ta*, ya da Enis Batur'un *Kitap-lık'ta* el yazısıyla şiirlerini yayınladıklarını görmedim. Profesyonelce bir neden yaratarak, -Bursa'da yayımlanan *Düşlem* dergisinin, arka sayfasında çok güzel yaptığı gibi yapabilirlerdi; buna gerek duymadılar. Çünkü yönettikleri dergileri kendilerini tatmin amacıyla kullanmayacak kadar edebiyat bilincine sahiptiler. Şimdi, söylesin bakalım bay Çiftçi, bir okur olarak bana ne Murathan Çarboğa'nın dergide yayımlanan şiir karalamalarından? Bu gereksizliğin okura ve edebiyata ne yararı var? Bu bir mastürbasyondur bayım ve taşra edebiyatının ortak karakterini işaret eder. Çiftçi ve gibiler şunu görmeliler artık, o kötiledikleri banka ve holding dergilerini yöneten kişiler, belli bir beyin ve bilinç olgunluğuna erişmiş, öyle paslaşmayla falan izah edilemeyecek etik değerlere sahip, edebiyatı kendilerinin önüne geçirmiş kişilerdir. Böyle olmak zorundadırlar, çünkü o koltuklara ancak bu sorumluluğu taşıyacak kişilerin oturabileceğini bilirler.

Yayına hazırladığı Nasreddin Hoca kitabını müstehcen bularak veto eden 'bankacı'lara karşı, o yüzlerce kişinin oturmak için can attıkları YKY koltuğunu terk etme ilkeliliğini gösteren Enis Batur örneğini unutmayın lütfen. Sadece bu davranış bile rüşün kanıtıdır.

Aman karıştırmayın, eleştiri başka bir şeydir, karalama başka bir şey. İnanıkların savunmak başka bir şeydir, yalalaklık başka bir şey... Yafta takmaya, etiket yapıştırmaya meraklı olduğumuzu bildiğim için yazdım bunları.

Düşlem'deki yazılarımı okuyanlar anımsayacaklardır, her zaman, belli yerlerde oturuyor olmayı iktidarda olmak sananlara karşı savaşımların arasında oldum, bundan sonra da o saflardadır yerim. Editörlüğü silah, dergilerini kılıç olarak kullananlar, hiç dert etmeyin, sonunda o kılıcın girdiği kından başka bir şey olamazlar. Unutmayın, edebiyatın da geniş, hem de çok geniş bir mezarlığı vardır.

Kadro dergiciliğini benimseyen ve bir dönem 'kaleminden kan damlayanlar'ı bile kapısından içeri sokmayan *Adam Sanat*'ın kaybettiği kan, damacanalarla ölçülür bir seviyeye geldiği içindir ki bugün anemik bir dergi olarak yaşamaya çalışmaktadır.

Magazinseverlerin dergisi olma yolunda epey yol kateden *Milliyet Sanat*'ın anemik olduğunu söyleyemeyiz, ne kadar kanlı canlı olduğunu görüyoruz. Ama, bu dergiye pompalanan kan, siz deyin AIDS'li ben diyeyim Hepatit B'li; yani sağlıklı değil. En azından edebiyat bakımından hiç değil. Dahasını da söyleyeyim, benden duymuş olun, çukuru kazanlar her ay taşını da yazıyor ve gün bekliyorlar. Böyle...

Bu konuyla ilgili olarak, Kavram Karmaşa'nın 23. sayısında yayımlanan İbrahim Berksoy'un yazısına da değinecektim ama, "görüreceğiz" in zamanı gelmiş. Evet, Görüleceğiz...

Yayın Yönetmeni	: Ramis DARA
Koordinatör	: Serdar ÜNVER (Tel : 0535- 398 98 16)
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Melih ELAL
Yönetim Yeri	: Ataevler, Adalet Sk. Adaletkent Sitesi, H Blok, D: 3 Nilüfer - BURSA
Yayın Danışmanları	: İhsan ÜREN, Hilmi HAŞAL, Nuri DEMİRCİ
Yazışma Adresi	: R. DARA, P. K. 68 16371 Ulucami - BURSA
Baskı	: Özsan Matbaacılık, İzmir Cad. No : 221 - BURSA
Elektronik Posta	: akatalpa@hotmail.com
Faks	: 0224 - 452 22 65

Aylık edebiyat dergisi *Akatalpa* Ocak 2000'de Bursa'da kurulmuştur.